

ALGEMEEN BELANG PREVALEERT BOVEN PARTICULIER BELANG

Tweede Kamer voor 'Ruimte voor de Rivier'

Een meerderheid van de Tweede Kamer is voor het uitvoeren van rivierverruimende maatregelen. Dat bleek tijdens een debat van de fractiespecialisten met staatssecretaris Schultz van Haegen over de PKB Ruimte voor de Rivier. Alleen het CDA heeft nog bedenkingen bij enkele onderdelen van de plannen. Hoewel de kamerleden beseffen dat uitvoering van de maatregelen ingrijpende gevolgen heeft voor bewoners in de plangebieden lieten zij het algemeen belang prevaleren. Ongeveer 150 gezinnen worden getroffen, maar daardoor worden 4 miljoen mensen in het rivierengebied beter beschermd volgens staatssecretaris Schultz van Haegen. Wel drongen de kamerleden er op aan om gedupeerden ruimhartig te compenseren. Schultz zegde dit toe, niet alleen voor particulieren maar ook voor bedrijven en bedrijfsvoeringsschade.

'Ruimte voor de Rivier' omvat 39 deelprojecten die erop gericht zijn de bewoners in het rivierengebied te beschermen tegen de verwachte hogere waterstanden in de toekomst. De maatregelen zijn erop gericht om een afvoer van de Rijn bij Lobith van 16.000 kubieke meter water per seconde in 2015 mogelijk te maken. Bovendien wordt de mogelijkheid opengehouden deze afvoer na 2015 te vergroten naar 18.000 kubieke meter per seconde. Voor de Maas geldt nu een norm van 3.650 kubieke meter water bij Borgharen: dit moet 3.800 kubieke meter water worden. De 39 deelprojecten van 'Ruimte voor de Rivier' zijn verspreid langs de rivieren. Hiervoor is een bedrag van 2,2 miljard euro uitgetrokken. Met de plannen zoals ze er nu liggen moeten 100 tot 150 woningen verdwijnen. Ook krijgt 1.500 hectare land-

bouwgrond een andere bestemming. Een gedeelte hiervan wordt teruggegeven aan het water, een gedeelte wordt waterberging.

Maatregelen

Langs de Waal zijn twee dijkverleggingen gepland, bij Lent en bij Gorinchem. Vooral de dijkverlegging bij Lent heeft tot veel protesten bij omwonenden geleid, maar zonder resultaat. De dijk wordt daar ten koste van ongeveer 50 woningen teruggelegd. Langs de Merwede wordt de Noordwaard ontpolderd in combinatie met een uiterwaardverdieping.

Langs de Bergsche Maas wordt, op initiatief van de bewoners zelf, de Overdiepse Polder ontpolderd en inliggende boerenbedrijven op terpen geplaatst. Hoewel niet elke boer hiermee instemd, heeft de Kamer ook

hiermee ingestemd. Wel worden de boeren gecompenseerd.

Voor het bovenstroomse deel van de Neder-Rijn tot Amerongen worden ruimtelijke maatregelen in het binnen- én buitendijkse gebied genomen. Benedenstrooms wordt de dijk op een aantal plaatsen verbeterd. Voor de IJssel waren in de oorspronkelijke plannen dijkverleggingen bij Kampen en Zutphen opgenomen. De bewoners zijn zelf met het initiatief voor een hoogwatergeul gekomen. Hoewel de aanleg hiervan duurder is wil de Kamer dit initiatief openhouden. Schultz heeft hiermee ingestemd, waarbij dan wel een financier voor de meerkosten moet worden gevonden. De gemeenten zijn bezig dit geld bijeen te brengen. De meerkosten bedragen 180 miljoen euro bij Zutphen en 350 miljoen euro bij Kampen.

De kosten blijven een bron van zorg voor de Tweede Kamer. Nadat de Kamer in maart al om een betere onderbouwing had gevraagd stelde CDA'er Van Lith dit opnieuw aan de orde. Letterlijk zei hij: "Eerder is door mijn fractie geconstateerd dat er geen één-op-éénrelatie bestaat tussen het rijksbudget en de raming van kosten. Daarnaast heeft de Kamer geen inzicht in de onderbouwing en de globale verdeling van het budget bij grotere deelprojecten. De CDA-fractie wil, als de PKB wordt vastgesteld, geen blanco cheque afgeven. Wij willen controleren dat belastinggeld goed wordt besteed." Hoewel ook de andere fracties een goede onderbouwing van de kosten willen zien, wilden zij wel knopen doorhakken. PvdA-lid Jan Boelhouwer ziet het liefst een snelle besluitvorming: "Het probleem is acuut en moet niet worden onderschat. Laten wij eerlijk zijn, wanneer een paar jaar geleden de regen die zulke vreselijke overstromingen heeft veroorzaakt in het stroomgebied van de Donau een paar honderd kilometer meer naar het westen was gevallen, zou de kans dat ons land door een echte ramp was getroffen groot zijn geweest." Het uitvoeren van de maatregelen is na het debat een stap dichterbij gekomen nu de Tweede Kamer deze 'trendbreuk in het waterbeleid' steunt. Volgens staatssecretaris Schultz van Haegen was het voor haar een bijzondere dag: "Het komt niet vaak voor dat er over zo'n grootschalig project wordt besloten. Er wordt wel gezegd dat Schiphol en spoor politiek interessantere projecten zijn, maar in dit besluit zit ook een soort trendbreuk met de manier waarop wij eeuwenlang naar water hebben gekeken." Naar verwachting wordt de PKB medio dit jaar definitief vastgesteld, waarna de uitvoering kan beginnen. ◀

